

KERKBRIEF

Driemaandelijks
Jaargang 52, nr. 3 – Herfstnummer, 2023

PB-PP1B-20560
BELGIE(N)-BELGIQUE

Periodiek v/d Verenigde Protestantse Kerk in Leuven
V.U.: Ernst Veen, L. Beosierlaan 89, 3010 Leuven
P 708844 – Afgiftekantoor: Leuven Mail

Inhoud

2	Wij die met eigen ogen.
3	Kerkdiensten.
6	Gemeentenieuws.
9	Van de kerkenraad.
12	Ingezonden (1, 2, 3).
17	De preek bij de afscheidsdienst.
25	Woorden van de kerk.
27	Fotocollage afscheidsdienst.
31	Routebeschrijving.
32	Colofon.

Wij die met eigen ogen

*Wij die met eigen ogen
de aarde zien verscheurd
maar blind en onmeedogend
ontkennen wat gebeurt:
dat oorlog is geboden
en vrede niet mag zijn,
dat mensen mensen doden,
dat wij die mensen zijn.*

*Wij die nog mogen leven
van hoop en vrees vervuld,
aan machten prijsgegeven
aan meer dan eigen schuld,
wij die God weet hoe verder
tot hiertoe zijn gespaard,
dat wij toch nooit erkennen
het recht van vuur en zwaard.*

*Dat wij toch niet vergeten
waartoe wij zijn gemaakt,
dat diep in ons geweten
opnieuw het licht ontwaakt,
dat in ons wordt herschapen
de geest die overleeft,
dat onze lieve aarde
nog kans op redding heeft.*

*Vit: Tussentijds (Liedbundel, 2005)
Lied 217 "Wij die met eigen ogen"
Tekst: Huub Oosterhuis*

KERKDIENSTEN

November

12 24^e zondag na Pinksteren, groen

Voorganger: Luc Nijs.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.48:17-21; 1Tess.4:1-8; Matt.25:14-30.

Collecte: Protestantse Sociale Centra (Antwerpen/Brussel).

Kindernevendienst: Michiel Ruiter.

Jongerendienst: Wolf Jacobs en Ida van Dessel.

19 25^e zondag na Pinksteren, groen

Voorganger: Helen Blow.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Ezech.34:11-17; 1Tess.4:9-12; Matt.25:31-46.

Collecte: Kerkdistrict Kirinda te Ruanda (partnerschap)

Kindernevendienst: Jantine Spilt.

26 Laatste zondag van het kerkelijk jaar, paars

Voorganger: Rina de Bruin.

Ouderling: Henk Corporaal.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Dan.12:1-4; 1Tess.5:1-11; Matt.24:14-35.

Collecte: Gebouwen (kerk en pastorie).

Kindernevendienst: Vera Bijma,

Jongerendienst: Wolf Jacobs, Ida van Dessel.

December

03 1^e zondag van Advent, paars.

Voorganger: Edwin Delen.

Ouderling: Gerke Visser.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.63:19b-Jes.64:8; 1Kor.1:1-9; Marc.13:24-37.

Collecte: Vluchtelingenhuys Wilsele.

Kindernevendienst: Jantine Split.

10 2^e zondag van Advent, paars.

Voorganger: Marc Loos.

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.40:1-11; 2Petr.3:8-18; Joh.1:19-28.

Collecte: Kerkdistrict Kirinda te Ruanda (partnerschap).

Kindernevendienst: Michiel Ruiter.

Jongerendienst: Wolf Jacobs, Ida van Dessel.

17 3e zondag van Advent, paars.

Voorganger: Jart Voortman.

Ouderling: Philipp Bratfisch.

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.65:17-25; 1Tess.5:12-24; Joh.3:22-30.

Collecte: Zusterkerk vd VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: Ida van Dessel.

24 4e zondag van Advent : géén ochtenddienst.

24 Kerstavonddienst

Voorganger: Petra Schipper

Ouderling: Marjan Blok.

Organist: Chris Klein.

Teksten: Jes.8:23b-9:7; Tit.2:11-14; Luc.2:1-20.

Collecte: Buurthuis 't Lampeke.

Kindernevendienst: alle begeleiders.

25 1e Kerstdag, wit.

Voorganger: Helen Blow.

Ouderling: ?

Organist: Henk Corporaal.

Teksten: Jes.52:7-10; Hebr.1:1-12; Joh.1:1-4.

Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: alle begeleiders.

31 Zondag na Kerst/oudjaar, wit.

Voorganger: Mieke Felix.

Ouderling: ?

Organist: Joop van der Horst.

Teksten: Jes.61:10-Jes.62:3; Gal.3:23-Gal.4:7; Luc.2: 33-40.

Collecte: Zusterkerk v.d. VPKB te Ruanda.

Kindernevendienst: / (kerstvakantie)

Afscheidsviering ds. Ernst Veen

Een stralende zon en toch zat de Mariakapel in Heverlee afgeladen vol op zondagnamiddag 17 september 2023.

Na 23 jaar dominee te zijn geweest in Leuven, ging Ernst Veen op 70-jarige leeftijd met emeritaat.

Het eerste deel van de viering bestond uit een 'normale', zij het feestelijkere (o.a. dankzij de muziek en de vele aanwezigen) kerkdienst, waarbij Ernst de laatste keer in functie

voorging. Ondertussen ving Vera Bijma de talrijke kinderen op, eerst in hun eigen lokaal, daarna in de tuin.

Zijn zeer geëngageerde en inspirerende preek leidde via Abraham, Plato, het verhaal van de blindgeborene en Johannes tot volgende boodschap aan de aanwezigen :

'Ga maar in vertrouwen op weg, geloof ondanks donkerte en gebrokenheid, dat het zin heeft om te bouwen aan een betere wereld'.

Het tweede deel was gereserveerd voor 7 sprekers : burgemeester Mohamed Ridouani, synodevoorzitter ds. Steven Fuite, deken Patrick Maervoet, mevr. Toos van den Anker ('Grenzen Bewegen') ds. Marcel Pool (kerkdistrict Antwerpen-Brabant-Limburg), Jan 't Lam (studiegenoot en vriend van Ernst Veen) en mevr. Marjan Blok (kerkenraad VPKLeuven).

Woorden en begrippen als integer – bescheiden – warm – nederig –

bruggenbouwer – enthousiast – authentiek – aanwezig – geëngageerd – kritisch ... zijn slechts een greep uit hun omschrijvingen die aantoonde dat Ernst, steeds bijgestaan door zijn echtgenote Jelske en zijn dochters Anne-Vera en Esther, niemand onberoerd liet en zo gemist zal worden.

Het kon niet anders dan dat deze onvergetelijke afscheidsviering afgerond werd met een gezellige, smakelijke receptie, waarbij iedereen Ernst en Jelske nog persoonlijk kon bedanken voor hun jarenlange inzet.

Ida van Dessel

Dankwoord

De mooie en hartelijke afscheidsdienst op 17 september heeft nog lang in ons hoofd en hart rondgezwefd. Jelske en ik waren onder de indruk van de wijze waarop de afscheidsdienst door zovelen samen in handen is genomen en geregeld, het schitterende muzikale samenspel, de extra stoelen, de receptie, het aan elkaar praten en uitnodigen van de sprekers, de toespraken, de inzameling voor ATD, het mooie cadeau dat ik van de kerkgemeente kreeg, de creatieve zelfgemaakte versnaperingen, de foto's, de fantastische bloemboeketten, de opvang van de kinderen, de vele aanwezigen, het was grandioos. We voelden ons "opgehemeld". Intussen zijn we weer naar de aarde teruggekeerd, maar in ons hoofd dalen de gouden regens nog uit de wolken. Heel veel dank daarvoor! Die dankbaarheid geldt overigens ten aanzien van héél onze kerkgemeenschap, door wie wij ons al die vele jaren op handen gedragen hebben gevoeld.

Ernst Veen

Nieuwe kanselbijbel

Graag wilde ook ik als uw predikant, op mijn beurt, aan de kerkgemeenschap waarin ik zovele jaren met intense vreugde heb mogen (samen)werken, een cadeau geven. Nu, vanaf de ingebruikname van de Mariakapel (2014) werd in onze kerk gelezen uit de zogenoemde Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) van 2004. Maar in het jaar 2021 is

daarvan een uitgebreide herziening verschenen. Dus de keuze voor het cadeau was snel gemaakt: de nieuwe kanselbijbel, genoemd: “NBV21”.

Op de website van het Nederlands Bijbelgenootschap staat over de NBV geschreven:

“Bij verschijnen van de NBV in 2004 gaf het Nederlands Bijbelgenootschap aan open te staan voor reacties op de vertaling, met het oog op de herziening die op enig moment zou plaatsvinden. Vanaf 2004 werden alle – duizenden – reacties gearchiveerd. Bij het werk aan de NBV21 zijn alle reacties meegenomen en waar passend verwerkt.

De vertaling is de vrucht van een intensieve samenwerking tussen kenners van de talen waarin de Bijbel geschreven is – het Hebreeuws, het Aramees en het Grieks – en kenners van de Nederlandse taal. Elk Bijbelboek is vertaald door een vertaalkoppel bestaande uit een oud- of nieuwtestamenticus, en een neerlandicus, vertaalwetenschapper of dichter. (...)

Elke vertaling werd van commentaar voorzien door een aantal collega's, opnieuw kenners van de Bijbelse talen en het Nederlands, en ook door vele meelezers uit kerkelijk, wetenschappelijk en literair Nederland en Vlaanderen. (...)

De vertalers hebben geput uit de volle breedte van de Nederlandse taal, zoals die tegenwoordig wordt geschreven in Nederland en Vlaanderen. Nadrukkelijk modieus en archaïsch Nederlands is daarbij vermeden. Traditionele Bijbelse termen en begrippen zijn gebruikt voor zover ze geen extra barrières opwerpen voor lezers die niet vertrouwd zijn met oudere Bijbelvertalingen. Het lezen van de vertaling vergt van de lezer een zekere mate van geoefendheid in de Nederlandse taal, maar veronderstelt geen kennis van de taal van bestaande Bijbelvertalingen.

Deze vertaling is bedoeld om gelezen en om gehoord te worden; er is dan ook veel aandacht besteed aan de voorleesbaarheid van de tekst. Er is uitdrukkelijk rekening gehouden met de eisen die de Nederlandse taal

daarbij stelt, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de tekst als vertaling.” (Bron: <https://www.debijbel.nl/nbv21>)

Ernst Veen

Inzameling voor ATD

Naar aanleiding van de afscheidsdienst was er een inzameling ten bate van “All Together in Dignity – ATD Vierde Wereld, afdeling België”, een organisatie die de aandacht wil vestigen op de armen in onze eigen samenleving. Op de dag van de afscheidsdienst had die inzameling het royal bedrag

opgeleverd van 2.200 eur. Intussen is dat bedrag opgelopen naar 2.500 eur. Een prachtig bedrag! Alle gevers van harte dank!

Ernst Veen

VAN DE KERKENRAAD

Pastoraat

Wie graag af en toe bezoek zou willen krijgen van iemand uit onze gemeenschap, voor een kop koffie, een gezellige babbel, een goed gesprek, laat het ons a.u.b. weten, zodat wij gericht een bezoekers-rooster kunnen opstellen. Wendt u daarvoor tot een lid van de kerkenraad of stuur een mail naar: info@vpkleuven.be (= het algemene contactadres van de kerkenraad).

Te Deum

Op 15 november is er weer de jaarlijkse oecumenische Te Deum-viering van Koningsdag (“Dag van de dynastie”) in de St. Pieterskerk. Samen met de dekenij, zal onze kerk, evenals ds. Ernst Veen, ook dit

jaar weer in het Te Deum meevieren. Wie meer wil weten over deze feestdag, en de traditie van de Te Deumvieringen, zie bv. op Wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Koningsdag_\(België\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Koningsdag_(België))

Gesprekskring

In de vorige Kerkbrief schreven we dat, vanwege het pensioen van Ernst Veen, op maandagavond 26 juni 2023 de laatste zitting van de lees-en-gesprekskring werd gehouden. Maar omdat het boek dat we lazen (“Wat doe ik hier in godsnaam?” van ds. Carel ter Linden, Arbeiderspers, 2013) nog niet uit was, hebben we afgesproken dat we toch nog een nieuwe cyclus starten om het boek helemaal uit te lezen. De bijeenkomsten vinden plaats op de maandagavonden en gaan door zolang als het kost om het boek uit te lezen. De eerste bijeenkomst is gepland op maandagavond 20/11. De planning van de volgende bijeenkomsten vindt gezamenlijk plaats op de eerste zitting.

Kerkenraad

Zoals reeds vermeld in de vorige Kerkbrief legde Marleen Jannis per 1 oktober 2023 haar mandaat als kerkenraadslid neer. Betreffend mandaat behoort tot de zgn. “grote helft “ van de kerkenraad en begon in april 2022 en eindigt in april 2026 en is, waarvoor veel dank!, overgenomen door Anne-Merel Meijer. We wensen haar een mooie tijd toe van vreugdevolle samenwerking in kerk en kerkenraad.

Vacatureperiode en bezinningsproces

Met het ingaan van het pensioen van Ernst Veen is voor onze kerk het bezinningsproces voor de vacatureperiode aangebroken (in het zgn. “Vademecum vacaturetijd & beroepingsprocedure” van de VPKB is de regel opgenomen dat er geen bezinningsproces wordt opgestart door de vertrekkende predikant). We schrijven bewust “periode”, want dat is wel degelijk de bedoeling: dat we de nodige tijd nemen om “gemeentebreed” na te denken en te spreken over het “profiel” van onze kerk-gemeente en het daarbij passende/gewenste “profiel” van de te beroepen predikant(e).

Startvergadering vacatureperiode

De door de VPKB voorgeschreven “startvergadering” (die voorafgegaan dient te worden aan het bovengenoemde bezinningsproces) met het districtsbestuur en de “verantwoordelijke ambten”, heeft reeds enige tijd geleden plaatsgevonden (28 maart 2023). Ook is intussen een consulent aangesteld (ds. Petra Schipper, zie elders in deze Kerkbrief, p.12vv.), die ons tijdens het vacatureproces zal begeleiden. Het is o.a. de bedoeling dat wij als kerkenraad het gesprek aangaan met de gemeente t.a.v. het profiel van onze kerkgemeente en de te beroepen predikant(e). Wij houden u op de hoogte hoe en wanneer wij dat inplannen.

Profiel

Een van de speerpunten in het genoemde bezinningsproces die wij met het oog op het profiel - van gemeente en predikant(e) - als kerkenraad alvast aan u willen meegeven is, naast het feit dat wij als VPKB behoren tot een *verenigde* kerk (waarbij dus diverse stromingen, geloofs- en denkwijzen, verenigd zijn onder de paraplu van één kerk), wij ook deel uitmaken van een stad waarin (vanouds) vele spirituele (zowel religieuze, als humanistische) groeperingen en stromingen bestaan, die niet enkel “op zichzelf” staan, maar waartussen, reeds vele jaren lang, een gevestigde en hartelijke traditie is ontstaan van verstandhouding, verbinding, samenwerking en onderling respect en solidariteit.

Polyinterpretabel

Die twee bovengenoemde aspecten, de “V” van onze Verenigde Protestantse Kerk en de maatschappelijke context van een veelkleurige diversiteit, vragen o.i. om een breed (ruimdenkend, niet stellig-dogmatisch) opgevat profiel. NB: die “V” in de naam van onze kerk is op zichzelf al een uitdrukking en erkenning van het gezichtspunt dat de teksten van de Bijbel “polyinterpretabel” zijn, omdat zij, naar hun aard, meerdere betekenislagen in zich dragen en dus op een meervoudige wijze geïnterpreteerd en verstaan kunnen worden, niet louter letterlijk maar ook als beeldspraak en metafoor, en dus verder reiken dan slechts één mogelijke uitleg.

Rekkelijken en preciezen

Om zo te zeggen: daar waar in de kerkgeschiedenis (17e eeuw) sprake is van de zgn. “rekkelijken en preciezen”, zijn het vooral de rekkelijken die altijd in staat waren (en zijn) tot samenwerking en een breed respect voor diversiteit, (poly)interpretatie en spiritualiteit, zowel in eigen kring als daarbuiten. Ook de moderne theologie krijgt steeds meer oog voor deze brede ‘inclusieve’ kijk op geloof en levensbeschouwing. Als kerk is het zaak dat we daarbij niet achterblijven. Daarvoor is nodig dat we de (al te vrome?) schroom voor de waterscheiding tussen kansel (kerk) en kathedraal (universiteit) durven te overbruggen!

Nieuw contactadres: aanspreekpunt kerkenraad

Door het vertrek van onze predikant is het algemene contactadres voor de kerkenraad gewijzigd, aldus: info@vpkleuven.be

Kerstzangavonden

Ook dit jaar houden wij weer onze geliefde kerstzangavonden op de donderdagen van Advent: 30/11, 7/12, 14/12 en 21/12, steeds van 19:00 uur tot 20:00 uur in onze Mariakapel, Matadilaan 6, 3001 Heverlee / Leuven. We zingen bekende en minder bekende kerstliederen en achteraf drinken we samen nog chocolademelk. Iedereen welkom! Informatie in de ontmoetingsruimte en flyer bij de uitgang.

INGEZONDEN (1)

Groet van uw consulent

Het afscheid en vertrek van onze predikant ds. Ernst Veen is een feit; onze kerk is nu vacant. Na zoveel jaren trouwe dienst van onze dominee is dat een ingrijpende verandering. We moeten dan denken aan de zoektocht naar een nieuwe predikant, maar ondertussen gaat heel het kerkelijk leven door en is het aan ons allen samen om hier onze schouders onder te zetten. Wat komt daar veel bij kijken, naast al datgene waar zovelen van ons zich al voor inzetten. Alle waardering voor al deze extra inspanningen en de goede teamgeest waarin het gebeurt!

Het vertrek van een predikant betekent onvermijdelijk en meer dan ooit: pas op de plaats en nadenken over hoe verder. De synodevergadering van ons kerkverband de VPKB heeft beslist om hier structureel meer aandacht aan te geven, in de vorm van een expliciete bezinningsperiode. Een stuk van die bezinning was al begonnen, maar gaat nu verder, in gesprek ook met u als gemeente. Als protestantse kerkgemeenschap kiezen we vervolgens samen een predikant, volgens een zorgvuldig uitgewerkte beroepingsprocedure. Om daarin te assisteren en adviseren en toe te zien dat deze procedure inderdaad zorgvuldig volgens de VPKB-afspraken gebeurt, krijgt de gemeente door het districtsbestuur een consulent aangewezen.

Ik ben dankbaar dat men mij hiervoor heeft gevraagd. Zelf lid van deze gemeente deel ik in alle gevoelens die ons afscheid van ds. Veen met zich meebrengt. Als gewezen proponent in deze gemeente mocht ik al eerder uw vertrouwen genieten. Met mijn ervaring als gemeente-predikant in Boechout en nu als diaconaal stadspredikant in Antwerpen denk ik graag met u mee over de eigenheid van onze kerk in Leuven in de context van deze stad en samenleving. Want het is duidelijk: onze kerk heeft haar deuren en ramen wijd open naar de wereld om haar heen, met een kloppend hart voor wie nood heeft aan menselijkheid, recht en zin. In lijn met die eigenheid en bezieling zullen we nu samen nadenken en op zoek gaan.

Mijn taak als uw consulent ligt dus vooral op dat gebied. Gezien mijn veeleisende werk in Antwerpen ben ik niet in de mogelijkheid om als een soort vervangend predikant regelmatige huisbezoeken te doen of allerlei taken over te nemen en dat hoeft ook niet: u heeft een actieve en bekwame kerkenraad met getalenteerde en geëngageerde mensen eromheen. Wel kunt u mij zeker contacteren met uw bekommernissen en visie over de toekomst van onze gezamenlijke dierbare kerkgemeenschap in Leuven.

Ik kijk uit naar een fijne intensere samenwerking en hoop met u op een

zegenrijke toekomst voor onze kerk.

Ds. Petra Schipper, petra.schipper@psc-antwerpen.be , 0486-12 50 44.

INGEZONDEN (2)

Beste gemeenteleden,

Er is een tijd van komen en van verder gaan.

Acht jaar geleden zijn wij vanuit Suriname verhuisd naar België. En zo ook terecht gekomen in de VPKB van Leuven waar we hartelijk ontvangen werden.

We hebben een fijne tijd gehad in de kerk. Floortje en Eva eerst naar de kindernevendienst en later met plezier naar de 12 plus!

We hebben mogen genieten en luisteren naar de muzikale talenten die de kerk in Leuven rijk is. Heerlijk is het om naast het Woord ook gevoed te worden door het samen zingen.

Ook de fijne gesprekken tijdens een wandeling rond de plas in Rotselaar samen met Ernst en Jelske zijn we zeker niet vergeten!

Sinds juli zijn wij verhuisd naar Terneuzen in Nederland. Hier sluiten wij ons aan bij de Nederlandse Gereformeerde Kerk.

Wij wensen jullie Gods zegen toe en bedankt voor de afgelopen jaren.

Wim, Stefanie, Floortje en Eva Schenk

fam.schenk@skynet.be

INGEZONDEN (3)

We willen jullie van harte bedanken voor jullie steun aan ATD Vierde

Wereld ter gelegenheid van het afscheid van predikant Ds. Ernst Veen en zijn vrouw Jelske de Jong.

ATD Vierde Wereld is een internationale Beweging die samen met mensen in armoede strijdt voor een wereld zonder armoede en sociale uitsluiting. ATD staat voor All Together for Dignity of Samen voor Waardigheid. De Beweging werd in 1957 opgericht in Frankrijk door Joseph Wresinski, een priester die zelf in extreme armoede leefde. Hij huldigde op 17 oktober 1987 in Parijs de eerste gedenksteen tegen armoede in. Inmiddels zijn replica's van de steen in veel landen te vinden. Er staat ook één in Leuven op de grote markt. Op alle stenen staan deze woorden te lezen:

“Waar mensen gedoemd zijn in armoede te leven, worden de Rechten van de Mens geschonden. Wij zijn verplicht ons te verenigen om die rechten te doen eerbiedigen.” - Joseph Wresinski

Dankzij Joseph Wresinski wordt armoede erkend als een schending van de mensenrechten en is 17 oktober uitgeroepen tot de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede.

ATD Vierde Wereld Vlaanderen verenigt militanten (vrijwilligers met armoede-ervaring) en medestanders (vrijwilligers zonder armoede-ervaring) in lokale groepen over heel Vlaanderen en in Brussel. We zijn aanwezig bij mensen in armoede, verenigen hen en strijden samen met hen voor een wereld zonder armoede. Mensen die armoede meemaken of hebben meegemaakt bezitten unieke kennis en ervaring die de barrières tussen mensen kunnen verlagen.

Tijdens de volksuniversiteit gaan mensen met en zonder armoede-ervaring in dialoog (met een gastspreker) over maatschappelijk belangrijke thema's (werk, wonen, gezondheidszorg,...). Het is een labo waar we kennis opbouwen die de basis vormt om verdere acties en standpunten te ontwikkelen. In Vlaanderen zijn er vijf volksuniversiteiten per jaar. De kost om één persoon te laten deelnemen (verplaatsing, koffie, huur lokaal, opvolging) aan de volksuniversiteit is 20 €.

“Op de volksuniversiteit weet ik dat ik niet alleen ben met mijn problemen. Ik kan altijd bij iemand terecht. Op mijn beurt kan ik mensen helpen door wat ik bij ATD heb geleerd.” - Deelnemer volksuniversiteit

De straatbibliotheek is een laagdrempelige culturele actie voor de meest kwetsbare kinderen. Iedere woensdagnamiddag zorgen we voor een animatie rond boeken: samen in boeken kijken, voorlezen, samen een verhaal maken. Dat doen we buiten op een plein of op de stoep. Zo kan iedereen van de wijk deelnemen. Ook de ouders komen soms een kijkje nemen. De straatbibliotheek heeft regelmatig nieuw materiaal nodig: boeken, een zeil tegen de regen, flyers, en dat kost gemiddeld 333 € per jaar.

“De straatbibliotheek is voor mij: boeken lezen, plezier maken, mijn vrienden zien. Daar houd ik van.” – Deelnemer straatbibliotheek

Met onze leden en de gezinnen die we via de straatbibliotheek leren kennen maken we uitstappen naar een museum, naar de dierentuin, naar de zee,... Zo een uitstap kost gemiddeld 450 € (vervoer, inkom, vieruurtje,...). Sinds vorig jaar organiseren we tijdens de zomer een gezinsvakantie, dat komt neer op ongeveer 8000 € voor een week.

“Ik heb nu een sterkere band met mijn kinderen. We ontbijten nu samen omdat we dat ook deden tijdens de vakantie. De kinderen vinden het fijn dat ik mee aan tafel zit.” – Deelnemer gezinsvakantie

ATD richt zich tot het grote publiek om armoede aan te kaarten. We schreven een boek en maakten een website rond vooroordelen tegenover mensen in armoede en werken onder meer rond het recht op gezin, het recht op inclusief werk en een rechtvaardige ecologische transitie.

Bedankt om mee te strijden voor een wereld die niemand achterlaat!

Marte Lorent, ATD-België

MEDITATIE: Preek bij de afscheidsdienst

Bij wijze van 'meditatie' (en voor de gelegenheid) dit keer de integrale preek van Ernst Veen in de afscheidsdienst

“Gemeente van Christus, toehoorders vanwaar dan ook, lieve mensen van ver of dichtbij,

Voor het schrijven van de preek voor vandaag, heb ik eens gekeken wat ik gezegd heb in mijn intredeprek. Dat was exact 23 jaar geleden, in het jaar 2000, nl., toeval of niet, ook op zondag 17 september, toen nog in het anatomisch theater in het centrum van Leuven. Tussen haakjes: het was toen echter niet zo warm als de afgelopen weken. Deze preek schreef ik bij 31 graden celsius, nogal heet van de naald dus, ('t is maar dat u gewaar-schuwd bent)

De openingszin van die intredeprek van 23 jaar geleden luidde destijds als volgt, en ik citeer:

“Vandaag gaan we met elkaar op reis. En niet via een van te voren zorgvuldig uitgestippelde weg, maar via een nog geheime route en bestemming.” (einde citaat).

Nu, we wisten toen nog niet waar die reis ons zou brengen. We weten wel dat *die* reis nu is afgelopen, of beter gezegd: een nieuwe vorm zal krijgen en dat hoort ook zo. Het hoort bij het leven, dat mensen komen en gaan, en ook al behoort afscheid nemen meestal niet tot onze meest favoriete gemoedsbeweging, het is niet zo dat vandaag onze kerkpoort gesloten wordt, integendeel, de poort naar een nieuwe periode met weer nieuwe toekomstperspectieven wordt juist geopend.

Maar wat veel meer is: uiteindelijk ging en gaat het in essentie ook niet om *die* reis. Het gaat niet om de reisweg die wij met elkaar als plaatselijke kerkgemeenschap in Leuven zijn gegaan, hoezeer die reis

ons ook dierbaar was en is en aan het hart ging en gaat, zowel terugkijkend als kijkend naar de toekomst.

Nee, het gaat in de kerk in essentie niet om de kerk, zeker niet om de kerk als instituut, maar om de bezinning op ons bestaan, om de focus op ons leven in deze wereld en om hoe het in die wereld toegaat. Niet om hoe we reilen en zeilen in de kerk, maar om hoe we reilen en zeilen in dit leven.

Dat hangt samen met het feit dat de kerk vanouds heeft afgesproken dat ze voor haar denken en doen de bijbel als leidraad gebruikt. Want als er één boek is dat ons blz na blz verwijst naar de wereld en naar ons samenleven hier op aarde, en naar onze rol en plaats in deze wereld, dan is het dat boek wel.

Voor alle duidelijkheid: dat de kerk heeft afgesproken dat de bijbel haar leidraad is, wil nog niet zeggen dat de bijbel het boek van de kerk is. De bijbel is van de wereld. Het is niet het boek van het zoete vogeltjes geloof. Het is een caleidoscoop van verhalen, legenden, liederen, gelijkenissen..., die uit het leven gegrepen zijn. Het is wereldliteratuur. De bijbel is niet uit de hemel komen vallen en ook niet geschreven door de heilige Geest, maar door mensen. Ja, weliswaar door mensen die zich door Gods Geest geïnspireerd wisten, maar dus wel door mensen. Door mensen met dezelfde levensvragen als u en ik.

Om maar wat te noemen: Wat doen wij hier en waarom zijn wij hier? Zijn wij hier in dit gigantische universum godverlaten alleen en is ons bestaan het gevolg van een toevallige samenloop van onverschillige natuurwetten en of zijn we gewild en bedoeld en in 't leven geroepen door een allerm minst onverschillige liefhebbende God? Wat is goed en wat is kwaad? Wat recht, wat onrecht? Waarom is er zoveel leed en duisternis op aarde? Moeten we ons neerleggen bij de fundamentele gebrokenheid en toekomstloosheid van het bestaan of zijn we met z'n allen op weg naar een betere wereld? Kan het anders dan het gaat?

U begrijpt een mens kan oneindig meer vragen stellen dan beantwoorden. Maar om bij de laatste vraag aan te sluiten: dat het in deze wereld anders kan dan het gaat, daarop antwoorden de bijbelschrijvers volmondig met ja. Neem nu dat verhaal uit Genesis dat we zojuist lazen.

Daarin vertelt de bijbelschrijver ons dat Abraham zich door God geroepen voelde om weg te trekken uit de stad Charan, waar hij woonde met zijn familie en niet alleen om weg te trekken uit Charan, maar ook om vervolgens op weg te gaan naar het land dat God hem wijzen zou.

En zo trok Abraham dus weg uit Charan. Niet om er terug te komen, maar om er mee te breken. Om er afstand van te nemen. Want dat was wat hij geloofde: dat je met deze God aan je zijde niet ook aan Charan kon vasthouden. Want er was van alles mis in Charan. Hoe zat dat?

Wel, de stad Charan was in de oudheid het centrum van de Babylonische maancultus. Enkele kenmerken van die cultus waren bijvoorbeeld:

Een grote nadruk op vruchtbaarheid, kracht en vitaliteit. Maar ook een pessimistische en fatalistische levensbeschouwing, dat alles gaat zoals het gaat, en dat je er toch niets aan kunt veranderen. Kortom een slaafse onderwerping aan het dictaat van het lot. Een onderwerping die niet zelden cynisme in de hand werkt en ook immoraliteit.

Dat Charan nu, lag in het vroegere Mesopotamië, en geschiedkundig kunnen we zeggen: dat Charan bestaat niet meer. En ja, geografisch klopt dat, maar als mentaliteit bestaat Charan nog overal. Charan is overal daar waar men alles verwacht van de vruchtbaarheid, van de gespieerde potentie, van de productie, waar het fatalisme en pessimisme ons handelen bepaalt, en waar mensen slaafs de afgoden van de tijd navolgen.

Bijvoorbeeld de god van de productiviteit en potentie, de goden van buik en buidel, de god van het ikke-ikke-ikke en de rest kan stikken, de

god van de machtswellust ten koste van de onmachtigen. Kortom, een wereld, waarin het zwakke wordt weggedrukt, en het sterke de voorrang krijgt. Waarin het humanisme het verliest van het individualisme. Een wereld ook waar mensen bij de pakken gaan neerzitten, waar ze geen hoop meer koesteren dat inzet zin heeft, geen vertrouwen meer toelaten dat er nog toekomst is, en zich neerleggen bij het idee dat het laatste woord toch is aan lot, dood en duisternis.

En die wereld is, als mentaliteit, nog altijd actueel en overal om ons heen.

Nog altijd lopen de mensen achter de god van het recht van de sterkste en rijkste aan. Of achter de god van de onbegrensde groei ten koste van het klimaat. Of de god van het eigen volk eerst. De god van “make us great again”, de vruchtbaarheidsgod van de spierballenmacht. De god van het polariserende vijanddenken in plaats van samenwerking. Nog altijd staat de mens in dienst van de economie in plaats van omgekeerd. Nog altijd krijgt machogedrag ruim baan, nog altijd worden lgbtqi’ers, andersgeaarden, met de vinger gewezen, nog altijd verdienen vrouwen met hetzelfde werk minder dan mannen of voelen zich onveilig op straat, nog altijd worden vluchtelingen tot profiteurs bestempeld en moeten maar op straat slapen, nog altijd worden oorlogen gevoerd en mensenrechten met voeten getreden. Nog altijd, enzovoort...

Maar Abraham voelde zich dus door God geroepen om uit die mentaliteit weg te trekken om op zoek te gaan, zoals hij geloofde, naar het land dat God hem wijzen zou, om te gaan bouwen aan de wereld zoals hij dacht dat God die bedoeld had.

En dan staat er dat Abraham ging. Er staat echter niet dat hij wist waar hij naar toe ging. Maar hij kwam in beweging en ging toch.

Aldus, via dit verhaal van Abraham, presenteert de bijbelschrijver ons een metafoor of zeg wegwijzer voor het menselijk leven. Het menselijk leven als een zoektocht. Niet als een geplaveide weg, maar als een reis waarvan we vaak, net als Abraham, noch de route of de richting zien,

noch de zin of de betekenis, waarvan we noch de duur, noch de toekomst kennen. Waarin we niet zelden wanhopen of het ooit nog goed komt met onze aangevochten wereld. En toch ging Abraham in diezelfde wereld vol vertrouwen op weg.

En zo wil dat verhaal zeggen: Blijf niet bij de brokken van het gebroken aardse bestaan neerzitten, leg je niet neer bij de kwalijke en eigenwettelijke gang der dingen, geloof niet dat alles maar moet gaan zoals het moet gaan, maar geloof, zoals Abraham, dat we hier niet alleen zijn, en dat God in dit leven met ons meereist, dat inzet zin heeft en ga in vertrouwen op weg en werk mee aan de betere wereld die ons beloofd is, of zoals dat in de bijbel heet: aan de komst van Gods Koninkrijk op aarde.

Nu dat is natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan. Want wat zien wij van dat zogenaamde Koninkrijk? Wat zien wij van de wereld die door God goed zou zijn bedoeld? Ook Abraham zag het niet, maar toch ging hij op weg. Als het ware in blind vertrouwen.

In die zin lijkt Abraham en lijken ook wij op die blindgeborene uit ons evangelieverhaal. Dat verhaal van die blindgeborene in het Johannes-evangelie is het verhaal van de mens die van aanvang af in duisternis wandelt. Het verhaal van de mens die tastend en zoekend zijn weg moet vinden in een wereld vol donkerheid. Dat is niet maar een individueel voorkomend probleem, maar dat is wat men noemt: de ‘condition humaine.’ Zo zijn wij geboren. Het is immers niet voor niets het verhaal van een blinde maar van een blindgeborene. Kortom: zo is de situatie van de mens. Zo zijn wij geboren. Die blindgeborene, dat zijn wijzelf. Dat is de mens in al zijn onwetendheid en beperktheid.

Het verhaal van de blindgeborene doet in zekere zin denken aan het verhaal van Plato’s grot waarin de mens opgesloten zit in een ruimte, een donkere grot met beperkte uitzichten, beeld voor het menselijke bestaan met al z’n beperkingen, halve inzichten, hele mysteries en een onontwarbare kluwen van goed en kwaad.

Hoezeer is de mens immers niet met blindheid geslagen als het bv. gaat om het zoeken naar de zin of onzin van ons bestaan? Ja ook wie zich gelovig noemt beseft dat geloven niet hetzelfde is als zeker weten. Dat ook het geloof en ja, heel dat bestaan van ons, een zoektocht is.

Dat het is zoals we daarstraks zongen: “de vossen hebben hollen, maar de mensen weten heg noch steg (...). Een mens te zijn op aarde is (...) zoeken, nooit verzadigd zijn...”

En ook in de bijbel wordt het geloof niet gedefinieerd als wettelijke zekerheid, maar als *de zekerheid van de hoop*, zoals we vanmiddag in de Hebreeënlezing hoorden: Het geloof nu is de zekerheid van de dingen die men *hoopt*, het vertrouwen op een waarheid die we echter *niet* zien.

Hoezeer wandelt de mens van alle tijden immers niet in duisternis als het gaat om het vinden van ware vrede en ongebroken menselijkheid, maar wat hij aantreft is een wereldgeschiedenis vol oorlog en onnoembaar leed. Een geschiedenis waarin het licht telkens weer wordt verduisterd door onrecht en onmenselijkheid. En zo staat de mens in dit verhaal voor ons als een blindgeborene die de weg naar het licht niet kan vinden.

Sterker nog: juist die aardse duisternis maakt ons blind! Hoe dikwijls klinkt immers niet de verzuchting: “Hoe kan God, het Licht met een hoofdletter, bestaan, als er zoveel duisternis is, zoveel leed, zoveel rampspoed, zoveel onrecht, zoveel ziekte... Misschien is het juist dát wel wat dit evangelieverhaal ons, om te beginnen, wil voorhouden: wij zijn geboren in een wereld waarin de duisternis, de gebrokenheid, ons het zicht op het Licht ontnemt.

De evangelist Johannes vertelt ons echter een ander verhaal. Dat begint al in de inleiding van zijn evangelie. Heel uitdrukkelijk schrijft hij daar de woorden:

“het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet gegrepen”.

Johannes heeft het daar dus over een licht dat niet door de duisternis gegrepen en aangetast wordt. Een licht dat sterker is dan alle duisternis.

En van diezelfde evangelist lezen we dus iets verderop in zijn evangelie het verhaal van de blindgeborene. Van de mens die van aanvang af in duisternis ronddoelt. En dan zien we in dat verhaal die beginwoorden uit de inleiding van het Johannes-evangelie waar worden. Die blindgeborene geneest. Lees: hij krijgt dan toch het licht te zien. Voor hem geldt nu voortaan:

Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het licht niet kunnen grijpen.

Het licht dat er, naar het bijbels getuigenis, van aanvang af altijd al was, maar voor ons onzichtbaar en verborgen. Het licht van God, wiens allereerste woorden in Genesis, luiden:

“Er zij licht, en er was licht”.

Ons tekstgedeelte van Johannes nu, zet die Godspraak als het ware in scène. Jezus geneest de blinde. Sterker nog: de blindgeborene. Blinder kan niet. Duisternis van begin af aan. Het doet alweer denken aan het begin van Genesis: “duisternis was op de oervloed.” Maar toch gelden die allereerst woorden uit Genesis ook voor die blinde en bij uitbreiding voor ons allemaal: *Er zij licht en het werd licht.*

En zo ontkennen de bijbelschrijvers de duisternis, alle kwaad, kommer en kwel, op aarde niet. Maar ze ontkennen wel dat we er in deze kosmos alleen voor staan en ook dat de duisternis aan het langste eind zou trekken. Aldus roepen ze ons op om anders naar ons leven en naar de wereld te kijken.

Om ons op te trekken aan dat hoopvolle verhaal van die blindgeborene voor wie uiteindelijk toch het licht aanbreekt. Om ons te spiegelen aan Abraham, die als het ware in blind vertrouwen, want hij kende richting noch toekomst, toch op weg ging. Zoals de godsdienstpsycholoog Han

Fortmann ooit schreef: “als ziende de Onzienlijke”, in het vertrouwen: ook al zie ik het licht niet, het is er wel. Ook al leven we hier op aarde als in een soort grot van Plato, met beperkt zicht op de zin van ons bestaan, dat wil niet zeggen dat die zin er niet is.

En daarom ging Abraham op weg. Op weg om de Charan-mentaliteit achter zich te laten. Om niet mee te doen met het recht van de sterkste en met het cynisme dat inzet voor een betere wereld toch geen zin heeft, maar om zelf aan een betere wereld te gaan bouwen. Want daaraan, zo geloofde Abraham, geeft God zijn zegen.

En zo is de boodschap in deze verhalen: en het geldt voor ons allemaal, maar vandaag, op dit uur van afscheid, geldt deze boodschap in 't bijzonder ook voor onze kerkgemeenschap:

Ga maar in vertrouwen op weg, geloof dat het zin heeft om te bouwen aan een betere wereld. Kijk daarbij niet alleen naar al het slechte nieuws, naar alles wat fout gaat, maar zoek ook naar wat goed gaat. Heb ook oog voor het licht. Kijk naar liefde en toewijding, naar zorgzaamheid en medemenselijkheid. En kijk zo met vertrouwen naar dit leven, de mensen, de aarde, zie alles wat goed gaat, ondersteun dat en werk daaraan mee.

Daaraan ook, zo geloofde Abraham, geeft God zijn zegen, als onze Metgezel en Reisgenoot met een hoofdletter, die ons de weg wijst naar een aarde waar de duisternis voorgoed is verdreven door het Licht. Amen.”

WOORDEN VAN DE KERK

Dat koninkrijk van U, wordt dat nog wat?

Een paar weken geleden werd hier in een kerkdienst, geleid door Rina de Bruin, een gedicht van Gerard Reve voorgelezen. Dit gedicht:

Graf te Blauwhuis
voor buurvrouw H. te G.

Hij rende weg, maar ontkwam niet,
en werd getroffen, en stierf, achttien jaar oud.
Een strijdbaar opschrift roept van alles,
maar uit een bruin geëmailleerd portret
kijkt een bedrukt en stil gezicht.
Een kind nog. Dag lieve jongen.

Gij die koning zijt, dit en dat, wat niet al,
ja ja, kom er eens om,

Gij weet waarom het is, ik niet
Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?

Op internet is veel over dit gedicht te vinden. Vaak gaat het over de tegenstelling tussen het “strijdbaar opschrift” en het “bedrukt en stil gezicht”. Dat is relevant. Maar de grootste kracht zit ‘m in de laatste vier regels. Eenmaal gezegd en gehoord, zijn die woorden nooit meer weg te denken uit de Nederlandse literatuur:

Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?

Woorden om lang over na te denken. Reve wordt door veel orthodoxe christenen nogal eens niet erg serieus genomen. Toch spreekt hij nu juist uit wat gelovigen wel eens vaker mochten zeggen.

De zaak is dat we in de kerk van Christus nogal volgzaam zijn geworden. Gehoorzaamheid aan God geldt hier als deugd. Wat God doet, dat is welgedaan. Ja toch? We zingen van “Stil maar, wacht maar”. Of

anders wel van “Wat de toekomst brengen moge”. De voorbeelden zijn talrijk. Berusting. Aanvaarding.

Ik ga niet in op de vraag of dat goed is of slecht. Maar ik kan wel vaststellen dat de Oudtestamentische omgang met God nogal anders was. In het Oude Testament gaat men geregeld met God in discussie, is men het niet eens met Gods handelen, of roept men God ter verantwoording.

Het begint al meteen met Adam. Adam buigt niet het hoofd als God met verwijten komt, doch antwoordt “Ja, maar ,,,” O.K. ik heb gegeten van die boom, maar God, dat kwam eigenlijk door die vrouw die U hier gedropt hebt. Ik bedoel maar: het was ook een beetje Uw eigen schuld.

Of neem Abraham. Sodom en Gomorra verwoesten? Kom kom, God, U gaat toch geen onschuldigen meenemen in de straf? Vijftig? Dertig? Tien?

Ook Mozes gaat met God in onderhandeling. Als God hem zegt de leiding op zich te nemen voor de uittocht, reageert Mozes: “Nee, God, dat lijkt me geen goed idee. Zoek liever iemand anders. Mijn broer bijvoorbeeld. Die kan dat veel beter”.

Het meest bekend zijn natuurlijk de vragen van Job, nadat hem alles afgenomen is. God, dit is niet eerlijk! Dat kan Je niet maken!

En anders Jona wel. Ik bedoel maar: het Oude Testament staat bol van de discussies met God, de tegenwerpingen, het onderhandelen en het ter verantwoording roepen.

Moet dit? Ik durf het niet te zeggen. Ik stel enkel vast dat Gerard Reve, meer dan bijna iedereen vandaag de dag, een Oudtestamentische geluid laat horen, met zijn

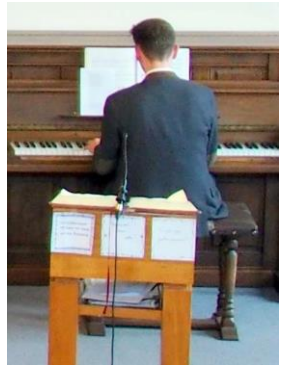
Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?

Joop van der Horst

Fotocollage afscheidsdienst zondagnamiddag 17 september 2023
(met dank aan Esther Wilbrenninck en Jos Teunissen)

Routebeschrijving naar Mariakapel
Matadilaan 6, 3001 Heverlee

Met de auto: Op de ring van Leuven rijdt u naar de zuidoost-kant daarvan: de **Parkpoort**. Bij de verkeerslichten van de Parkpoort verlaat u de stad via de **Geldenaaksebaan**. Dan neemt u de eerste straat rechts (bij een bushalte): **Paul Van Ostaijenlaan**. Daarna neemt u de eerste straat links (Zegelaan), dan weer de eerste links (Matadilaan). De kerk staat op het einde rechts: Matadilaan 6. Daar is ook parkeerplaats.

Te voet vanaf het station Leuven, via de Ring tot aan Park-poort, dan linksaf via de Geldenaakse baan naar Paul Van Ostaijenlaan (zie boven): 2 km of 30 minuten.

Met het openbaar vervoer vanaf het station Leuven op zondag:

Bus 4, 5 en 6 tot de halte Paul van Ostaijenlaan in Heverlee.

Daarna nog 370m wandelen (zie boven).

Bus 600 en 630 tot de halte Parkpoort. Dan nog 555m wandelen: bij de Parkpoort oversteken, via de Geldenaakse baan naar de halte Paul Van Ostaijenlaan (zie boven).

Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB) - Gemeente Leuven

Kerkdiensten	elke zondag om 10u
Kindernevendienst en –opvang (12-min) Jongerendienst (12-plus):	elke zondag tijdens de kerkdienst om de andere zondag (niet in juli en augustus)
VPKB-Leuven VPKB (landelijk):	https://vpkleuven.be https://nl.protestant.link
Locatie Kerk	Mariakapel Matadilaan 6, 3001 Heverlee/Leuven
Consulent	Ds. Petra Schipper Antwerpen 0486-12 50 44 petra.schipper@psc-antwerpen.be
Samenstelling kerkenraad	Marjan Blok Philipp Bratfisch Henk Corpopraal Gerke Visser

Algemeen contact-adres kerkenraad: **info@vpkleuven.be**

Samenstelling bestuursraad	Chris Lefebvre Michiel Ruiter Cedrick Tilma Joop van der Horst Maarten Wilbrenninck
Redactie Kerkbrief	Joop van der Horst Ida van Dessel Ernst Veen (ad interim)
Vrijwillige bijdragen	Belfius IBAN BE93 0680 7857 4067 BIC GKCCBEBB

Afbeelding voorkant: 'Abraham en Sara geroepen.'

Bron: <https://image.slidesharecdn.com/abrahamensarageroepentotgeloof2007-100117085813-phpapp02/75/abraham-sara-geroepen-tot-geloof-11-2048.jpg?cb=1669855096>
